

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/48267

6 K 10

Sayı : 89456481/610/ 581
Konu : Yazılı soru önergesi (7/48267)

22-10-2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 31.07.2014 tarih ve 7/48267 sayılı yazınız.
b) 05.08.2014 tarih ve 3268 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Celal ADAN tarafından verilen 7/48267 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlığa

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN CELAL ADAN'IN 7/48267 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Ülkemizin önemli sorunlarından biri olan işsizlik konusunda Hükümetimiz tarafından ilki 2008 yılında olmak üzere istihdam paketleri açıklanmıştır. Bu paketlerle;

- Çeşitli prim indirimleri ve teşvikler getirilmiş,
- İstihdam üzerindeki yükler azaltılmış,
- İşsizlik ödeneği miktarında artış sağlanmış ve kısa çalışma ödeneği işler hale getirilmiş,
- Kadın ve gençlerin istihdamına yönelik özel düzenlemeler yapılmıştır.

2011 yılı Şubat ayında yayımlanarak yürürlüğe giren 6111 sayılı Torba Kanun ile istihdama yönelik çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler ile de;

- İşgücüne katılımı ve istihdamı artırmak
- Çalışanların vasıflarını yükseltmek,
- Mesleki ve teknik eğitimi özendirme hedeflenmiştir.

Ayrıca 6111 sayılı Kanununun 74'üncü maddesi ile genç ve kadın istihdamının desteklenmesine yönelik söz konusu maddede belirtilen nitelikler doğrultusunda çalıştırılan her bir işçi için sigorta primlerinin işveren hissesine düşen kısmının işsizlik sigortası fonundan karşılanması hedeflenmiştir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarından yardım alanların işe yerleştirilmesine yönelik olarak Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında Sosyal Yardım ve İstihdam Bağlantısının kurulması amacıyla protokoller imzalanmıştır. Bu kapsamda, ilçelerde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında (SYDV) bulunan personelin bir bölümüne İŞKUR portalının kullanımı hususunda eğitimler verilmiştir. Eğitimi takiben de SYDV personeli İŞKUR portalının kullanımı hususunda yetkilendirilmiştir. Böylelikle sosyal yardım alan kişiler içerisinde belirlenen hedef kitlenin İŞKUR portalına iş arayan kaydı yapılmakta ve bu kişiler durumlarına uygun açık işlere ve aktif işgücü programlarına yönlendirilmektedir. Bu sayede herhangi bir mesleği bulunmayan sosyal yardım yararlanıcılarının meslek edinmeleri ve nitelikli işgücüne dâhil olmaları sağlanmaktadır.

İŞKUR, işe yerleştirme hizmetleri ile iş arayanları beceri ve yeteneklerine uygun işe yerleştirirken işverenlerin de ihtiyaçlarına uygun işgücünü temin etmesine aracılık etmektedir. Bitlis ilinde 2013 yılı sonu itibarıyla 2.380, 2014 Ocak-Haziran dönemi itibarıyla 774 iş arayan işe yerleştirilmiştir.

İstihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engellemek işgücü piyasasına uyumlarını sağlamak amacıyla Toplum Yararına Programlar (TYP) düzenlemektedir. 2013 yılında Bitlis ilinde toplam 63 program gerçekleştirilmiş olup, bu programlardan 2.932 kişi yararlanmıştır.

Türkiye İş Kurumu tarafından istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, iş deneyimlerini artırmalarına ve kendi işlerini kurmalarına, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere aktif işgücü hizmetleri kapsamında mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, girişimcilik eğitim programları, iş ve meslek danışmanlığı faaliyetleri ve diğer kurs, program, proje ve özel uygulamalar düzenlenmektedir. Bu kapsamda Bitlis ilinde 2013 yılında 14 işgücü yetiştirme kursu, 1 girişimcilik programı, 104 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş ve işgücü yetiştirme kurslarından 592 kişi, girişimcilik programlarından 106 kişi, işbaşı eğitim programlarından 139 kişi yararlanmıştır. 2014 Ocak-Haziran dönemi itibarıyla 18 işgücü yetiştirme kursu, 93 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş ve işgücü yetiştirme kurslarından 607, işbaşı eğitim programlarından 104 kişi yararlanmıştır.

Yerel düzeyde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile çalışma hayatına yeni atılacak olan eğitimli/nitelikli gençleri buluşturarak gençlerin sektörler ve firmalar hakkında bilgi sahibi olmasına ve iş bulmasına aracılık etmek, düzenlenecek etkinlikler vasıtasıyla öğrencilerin kariyer planlamalarına yardımcı olmak, aynı zamanda kurum ve kuruluşların nitelikli işgücüne erişimini kolaylaştırmak amacıyla Türkiye genelinde kariyer günleri düzenlenmektedir. Bitlis ilimizde 2013 yılında 1, 2014 Ocak-Haziran döneminde 1 kariyer günü organizasyonu düzenlenmiştir.

İŞKUR'un daha fazla vatandaşımıza, daha yaygın ve vatandaşa yakın noktadan hizmet sunmak amacıyla ülke genelinde ilgili kurumlarla imzalanan protokoller neticesinde İŞKUR hizmet noktaları oluşturulmuştur. Bu noktalarda vatandaşlarımıza İŞKUR'a gelmeden hizmet alma imkanı sunulmaktadır. Bu kapsamda Bitlis ilimizde 2013 yılında 4, 2014 Ocak-Haziran döneminde 22 hizmet noktası oluşturulmuştur.

İŞKUR, ülke genelinde istihdama katılımını artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası düzeyde çeşitli projeler uygulamaktadır. Bu kapsamda Bitlis ilinde "Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu" ve "Genç İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu" uygulanmış olup, "Sektörel Yatırım Alanlarında Genç İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu"nun hibe tekliflerinin değerlendirme süreçleri devam etmektedir.

6486 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 5'inci maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81'inci maddesine ikinci fıkra eklenmiş olup, anılan fıkrada; "On ve üzerinde sigortalı çalıştıran işyerlerine uygulanmak üzere, birinci fıkranın (1) bendinde belirtilen ve Hâzinece karşılanan puana, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden altı puana kadar ilave puan eklemeye, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksini dikkate almak suretiyle ilave puan uygulanacak illeri ve uygulama süresini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 14.07.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 30.05.2013 tarihli ve 2013/4966 sayılı Bakanlar Kurulu kararının, "İlave sigorta primi teşvik oranı ve uygulama süresi" başlıklı 2'nci maddesinde, 1'inci madde kapsamındaki yerlerde faaliyet gösteren özel sektör işyerlerine, 5510 sayılı Kanununun 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamında uygulanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primi işveren hissesinde beş puanlık prim teşvikine ilave olarak, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanmak üzere altı puan ilave edilmek suretiyle sigorta primi teşviki uygulanacağı açıklanmıştır.

Konu ile ilgili olarak Kurum tarafından yayımlanan 2013-30 sayılı Genelgenin "3.1 başlıklı bölümü uyarınca 5510 sayılı Kanununun 81'inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen sigorta primi teşvikinden, 30/05/2013 tarihli ve 2013/4966 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki (I), (II) ve (III) sayılı listelerde yer alan yerlerde faaliyet gösteren işyerlerinden, 5510 sayılı Kanununun 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükümlerinden yararlanıp, aynı Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında on (dahil) ve üzerinde sigortalı çalıştıran özel sektöre ait işyerleri yararlanabilmektedir.

Buna göre, 30.05.2013 tarihli, 2013/4966 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki (III) sayılı listede yer alan Bitlis ilinde Kanunda belirlenen şartları taşıyan özel sektör işverenlerinin 31.12.2018 tarihine kadar bahse konu teşvikten faydalanması mümkün bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine, üretim ve istihdamın artırılmasına, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesine, uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik olarak 2009 yılında uygulanmaya başlanan yeni teşvik sistemi, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı ile daha kapsamlı hale getirilmiştir.

Yeni teşvik sistemi; genel, bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımların teşviki uygulamalarından oluşmakta olup, bu sistemde iller, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak altı bölgeye ayrılmıştır.

Anılan Kararname ekinde belirlenen sektörlerde gerçekleştirilen yatırımların, ilin bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde, bölgesel teşvik uygulamalarından yararlanabileceği belirtilmektedir. Bu kapsamda, Bitlis ilinde yapılan yatırımların 3305 sayılı BKK ile altıncı bölge için belirlenmiş olan desteklerden yararlanması mümkün bulunmaktadır.

Buna göre; Bitlis ilinin de dâhil olduğu altıncı bölgedeki illerde yapılacak yatırımlara, yatırım yeri tahsisi, faiz desteği, vergi indirimi, gelir vergisi stopaj desteği, sigorta primi işveren hissesi desteği de dâhil olmak üzere çeşitli teşvik uygulamaları diğer bölgelere nazaran çok daha avantajlı şekilde uygulanmaktadır.

Ayrıca; sadece altıncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlarda asgari ücret tutarı üzerindeki vergi ve prim yükünü kaldıran gelir vergisi stopaj desteği ile sigorta primi desteğinin bu bölgede 10 yıla kadar devlet tarafından karşılanmasına imkân sağlanmıştır. Bunun yanı sıra; yatırımların organize sanayi bölgelerinde yapılması durumunda bu süreye 2 yıl daha ilave edilerek sigorta primi desteği 12 yıla kadar verilebilmektedir. Bu destek unsuru yalnızca altıncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için öngörülmüş bir destek unsurudur.

Diğer taraftan; 3305 sayılı Kararname ekinde (Ek 4) teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları da yer almaktadır. Buna göre çiftçilerin kalkınması için gerçekleştirilecek tarım ve tarımsal sanayi yatırımları, belirli şartlar dâhilinde genel teşvik sisteminden yararlandırılmaktadır.

Anılan kararname ekinde belirtilen, süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş, damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem, kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem şeklindeki şartların sağlanması durumunda, tarım ve tarımsal sanayi yatırımlarının, genel teşvik sistemi kapsamında sağlanan istisna, muafiyet ve desteklerden yararlandırılması mümkün bulunmaktadır.

Dolaylı vergiler bakımından 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda yer alan istisna düzenlemelerinden herhangi bir bölgesel ayırım olmaksızın yararlanılabilmektedir.

Öte yandan, 2002 yılında 1,9 Milyar TL olan tarımsal destek tutarı 2014 yılı bütçesinde % 418 artışla 9,7 Milyar TL'ye çıkartılmıştır. Aynı dönemdeki TÜFE artışı ise % 154'tür. Dolayısıyla, tarımsal destekleme ödemelerinde enflasyonun iki katının üzerinde artış sağlanmıştır.

2003-2014 döneminde, mazot ve gübre destekleri, fındık desteği, çay primi desteği, buğday ve diğer hububat prim destekleri, yem bitkileri desteği, su ürünleri desteği, arıcılık ve bal desteği, büyükbaş hayvan desteği, büyükbaş hayvan besi desteği, küçükbaş hayvan desteği, organik tarım desteği, kırsal kalkınma, tarımsal sigorta, kuraklık destekleri gibi bir çok destek ilk defa başlatılmıştır.

Aynı dönemde devam ettirilen tarımsal desteklerde de önemli artışlar yapılmıştır. Örneğin, hayvancılık destekleri için 2014 yılı tarımsal destekleme bütçesinde 2 Milyar 693 Milyon TL ödenek öngörülerek, 2002 yılına göre (2002 yılı hayvancılık desteği ödemeleri 83,6 Milyon TL'dir), hayvancılık desteklerinde 32 kat artış sağlanmıştır.

2002 yılında tarımsal kredi faiz oranı T.C Ziraat Bankasında % 59, Tarım Kredi Kooperatiflerinde % 69 iken, 2013 yılında tarımsal faaliyete göre değişimle birlikte kredi faiz oranları genel bütçeden yapılan sübvansiyonların da katkısıyla % 0 ila % 8,25 arasında uygulanmaktadır.